

[Minister fru Fanny Jensen.]

om opdragelseshjemmene. Disse udvalg har afgivet betænkning den 2. februar 1950.

For begge områders vedkommende gælder det, at der har været gennemført en midlertidig lovgivning, som det er hensigten ved dette lovforslag at erstatte med en mere varig ordning, en ordning, der dog af hensyn til de usikre økonomiske forhold forsåvidt tænkes tidsbegrænset, som det foreslås, at forslag til lovens revision skal forelægges i den ordentlige rigsdagssamling 1954—55.

Hvad angår institutionerne for forebyggende børneforsorg — hvorved forstås vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, hældagsskoler og fritidsklubber m. v. —, bygger lovforslaget i hovedsagen på den midlertidige tilskudsordning, der blev gennemført ved loven af 27. juli 1945. Som bekendt indførtes der herved regler om en forøget støtte fra det offentlige til driften af de forebyggende institutioner. Normalt vil der efter denne lov blive ydet driftstilskud på ialt 70 pct. fra det offentlige, idet staten yder 40 pct., såfremt den kommune, hvori institutionen er beliggende, yder 30 pct. Forudsætningen for denne tilskudsordning var, at institutionerne var i stand til at skaffe de resterende 30 pct. gennem forældrenes bidrag og eventuelt gennem særlige indtægter fra legatmidler eller lignende, så der blev skabt mulighed for en forsvarlig økonomisk drift. For at det kunne lykkes, måtte man regne med, at kommunerne frivilligt ville yde de forudsatte 30 pct. i tilskud, og i det store og hele må man sige, at kommunerne i den henseende har opfyldt de forventninger, man stillede til dem. Der findes nemlig nu kun ialt 6 anerkendte børnehaver af de eksisterende godt 600 forebyggende institutioner, der ikke modtager det sædvanlige driftstilskud på 30 pct. fra kommunerne. Efter disse erfaringer finder socialministeriet det ønskeligt, som foreslået i lovforslaget, fremtidig at indføre en pligt for kommunerne til at yde det normale driftstilskud til de i kommunen beliggende institutioner.

Det afgørende problem, for udvalget om forebyggende børneforsorg, der nøje har fulgt virkningerne af loven af 27. juli 1945, har været, om de ordinære driftstilskud, tilsammen ialt 70 pct. af udgifterne, har været tilstrækkelige. Dette afhænger igen af, om institutionerne gennem forældrenes bidrag eller andre indtægter har været i stand til at skaffe dækning for de sidste 30 pct. af udgifterne.

Når man skal bedømme institutionernes driftsresultater siden 1945, er man ude for

den vanskelighed, at den ved loven af 27. juli 1945 indførte tilskudsordning har virket i en periode med stigende prisniveau, og at der yderligere i denne periode er gennemført meget betydelige lønforbedringer for personalet. Alligevel synes de i udvalget om forebyggende børneforsorg med bistand af overinspektionen foretagne undersøgelser at vise, at børnehaverne og vuggestuerne i det store og hele har kunnet klare sig med de offentlige tilskud på ialt 70 pct. af driftsudgifterne.

Ganske vist opstår der særlige problemer ved de institutioner, der er indrettet under de senere års stigende byggeomkostninger, men man har ment, at der ikke af denne grund var tilstrækkelig anledning til generelt at forhøje tilskudsprocenten; men at man ligesom hidtil i påtrængende tilfælde måtte yde sådanne institutioner ekstraordinært driftstilskud af en særlig rådighedssum. Det foreslås derfor, at en sådan særlig rådighedssum bevares, og socialministeren gør i denne forbindelse opmærksom på, at det vil blive nødvendigt at søge størrelsen af rådighedssummen forøget, allerede fordi antallet af institutioner er steget så stærkt siden 1945. Medens man således pr. 1. april 1945 havde 429 godkendte forebyggende institutioner, var antallet den 1. april 1949 steget til 597, og man kan regne med, at antallet yderligere inden den 1. april 1950 vil være steget til ca. 640.

Ved fritidsvirksomheder, der dels består af fritidshjem og lignende for børn i den undervisningspligtige alder og dels af fritidsklubber og lignende institutioner for børn over skolealderen, har erfaringerne derimod vist, at disse institutioner har haft meget vanskeligt ved at klare sig med de normale driftstilskud. Den sidste samlede opgørelse for finansåret 1947—48 viser således, at gennemsnitlig hele 82 pct. af driftsudgifterne har måttet dækkes ved tilskud fra stat og kommune, medens forældrenes bidrag gennemsnitligt kun har dækket 12 pct., og institutionerne har så selv måtte skaffe de resterende 6 pct.

Man kan selvfølgelig herefter overveje, om man ikke simpelthen kunne sætte forældrenes bidrag i vejret, så institutionerne kunne få dækket deres driftsudgifter ad den vej. Indenfor udvalget om forebyggende børneforsorg har der imidlertid været meget store betænkeligheder ved en sådan løsning, og disse betænkeligheder kan socialministeren ganske og helt slutte sig til. Udvalget har nemlig påpeget — og det er særdeles vigtigt —, at når der er tale om så store børn, er det forsåvidt ikke nogen nødven-